

Čtvrtek, 25. února 2016

P8_TA(2016)0066

Humanitární situace v Jemenu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. února 2016 o humanitární situaci v Jemenu (2016/2515(RSP))

(2018/C 035/25)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Jemenu, zejména na usnesení ze dne 9. července 2015 o situaci v Jemenu ⁽¹⁾,
 - s ohledem na společné prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federicy Mogheriniové (dále jen „místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky“) a komisaře pro humanitární pomoc a řešení krizí Christose Stylianidese ze dne 10. ledna 2016 o útoku na zdravotnické zařízení Lékařů bez hranic v Jemenu,
 - s ohledem na prohlášení, které dne 15. prosince 2015 vydal mluvčí Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) o obnově rozhovorů o Jemenu zprostředkovaných OSN, a na společné prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Federicy Mogheriniové a komisaře pro humanitární pomoc a řešení krizí Christose Stylianidese ze dne 2. října 2015 o Jemenu,
 - s ohledem na závěry Rady pro zahraniční věci týkající se Jemenu, zejména na závěry ze dne 20. dubna 2015,
 - s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN týkající se Jemenu, zejména na rezoluce 2216 (2015), 2201 (2015) a 2140 (2014),
 - s ohledem na prohlášení mluvčího generálního tajemníka OSN ze dnů 10. ledna 2016 a 8. ledna 2016 o Jemenu,
 - s ohledem na čl. 123 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že současná krize v Jemenu je výsledkem toho, že několik po sobě jdoucích vlád nevyšlo vstříc legitimní touze jemenských občanů po demokracii, hospodářském a sociálním rozvoji, stabilitě a bezpečnosti; vzhledem k tomu, že tento neúspěch vytvořil podmínky pro vypuknutí násilného konfliktu, jelikož se nepodařilo vytvořit inkluzivní vládu a dosáhnout spravedlivého rozdělení moci a jelikož byly systematicky přehlíženy četné případy kmenového napětí v zemi, rozšíření nestability a hospodářské ochromení;
- B. vzhledem k tomu, že vojenský zásah v Jemenu pod vedením Saúdské Arábie, o nějž požádal jemenský prezident Abdar Rabbú Mansúr Hádí a při němž byly použity mezinárodně zakázané kazetové bomby, způsobil katastrofální humanitární situaci, jež postihuje obyvatelstvo celé země, má závažné důsledky pro tento region a představuje hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost; vzhledem k tomu, že prvními oběťmi nynější eskalace vojenských střetů je civilní obyvatelstvo Jemenu, které již tak čelí zoufalým životním podmínkám;
- C. vzhledem k tomu, že hůtější rebelové obléhají třetí největší jemenské město Taiz a brání dodávkám humanitární pomoci; vzhledem k tomu, že podle Stephena O'Briena, náměstka generálního tajemníka OSN pro humanitární záležitosti a koordinátora nouzové pomoci, potřebuje asi 200 000 civilistů, kteří se tak ocitli v pasti, naléhavě pitnou vodu, potraviny, lékařskou péči a další životně důležitou pomoc a podporu;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2015)0270.

Čtvrtek, 25. února 2016

- D. vzhledem k tomu, že od začátku konfliktu bylo zabito nejméně 5 979 osob, z toho se téměř v polovině případů jedná o civilisty, a 28 208 osob utrpělo zranění; vzhledem k tomu, že mezi oběťmi jsou stovky žen a dětí; vzhledem k tomu, že pokračující boje mezi různými milicemi, bombardování a rozvrat základních služeb mají na civilní obyvatelstvo alarmující humanitární dopad;
- E. vzhledem k tomu, že podle přehledu humanitárních potřeb (HNO) na rok 2016, který byl zveřejněn v listopadu 2015, potřebuje nyní nějakou formu humanitární pomoci 21,2 milionu lidí (82 % populace); vzhledem k tomu, že podobně se odhaduje, že 2,1 milionu obyvatel je v současnosti podvyživených, z toho 1,3 milionu dětí trpí vážnou akutní podvýživou;
- F. vzhledem k tomu, že EU v roce 2015 poskytla v souvislosti s krizí v Jemenu a jejími dopady na Africký roh novou humanitární pomoc ve výši 52 milionů EUR; vzhledem k tomu, že EU poskytne až 2 miliony EUR na vytvoření mechanismu OSN pro ověřování a inspekce (UNVIM) pro obchodní dopravu do Jemenu, který usnadní nerušené dodávky zboží a humanitární pomoci do Jemenu;
- G. vzhledem k tomu, že podle více zpráv zasáhly vzdušné údery vojenské koalice pod vedením Saúdské Arábie civilní cíle, včetně nemocnic, škol, tržnic, sýpek, přístavů a táborů pro vysídlené osoby, a že vážným způsobem poškodily základní infrastrukturu pro poskytování pomoci a přispěly k závažnému nedostatku potravin a paliva v zemi; vzhledem k tomu, že dne 10. ledna 2016 byla bombardována nemocnice v severním Jemenu podporovaná organizací Lékaři bez hranic (Médecins Sans Frontières (MSF)) a že při zásahu zemřelo nejméně šest lidí, desítky jich byla zraněna, včetně zaměstnanců MSF, a že zdravotnické zařízení bylo vážně poškozeno; vzhledem k tomu, že se jednalo o poslední ze série útoků na zdravotnická zařízení; vzhledem k tomu, že nezvratně poškozeno nebo zničeno bylo také mnoho historických památek a archeologických nalezišť, včetně několika částí historického centra v San'á, které je zapsáno na seznamu světového dědictví UNESCO;
- H. vzhledem k tomu, že kvůli omezené přístavní kapacitě a přetížení v důsledku zničené infrastruktury a zařízení se do země dostane pouze 15 % objemu paliv dodávaného před krizí; vzhledem k tomu, že podle integrované klasifikace fází zabezpečování potravin Organizace OSN pro výživu a zemědělství je v současnosti osm provincií – Saada, Hadždža, Hudajda, Taiz, ad-Dáli, Lahdž, Abjan a Hadramaut – zařazeno z hlediska zabezpečování potravin mezi oblasti ve stavu nouze;
- I. vzhledem k tomu, že podle organizace Save the Children byly v důsledku bojů nebo nedostatku paliv zavřeny nebo vážně postiženy nemocnice nejméně v 18 z 22 jemenských provincií; vzhledem k tomu, že bylo zejména uzavřeno 153 zdravotních středisek, která předtím zajišťovala výživu více než 450 000 ohrožených dětí, a 158 ambulantních klinik poskytujících základní zdravotní péči téměř půl milionu dětí ve věku do pěti let;
- J. vzhledem k tomu, že podle fondu UNICEF má konflikt v Jemenu vážné dopady i na přístup dětí ke vzdělání, neboť bylo zavřeno 3 584 škol, tedy jedna čtvrtina, což znemožnilo školní docházku téměř 2 milionům dětí; vzhledem k tomu, že z toho 860 škol je poškozeno nebo jsou v nich ubytovány vysídlené osoby;
- K. vzhledem k tomu, že dne 15. prosince 2015 bylo v celé zemi vyhlášeno příměří, které však je obecně porušováno; vzhledem k tomu, že mírové rozhovory znesvářených stran, které proběhly v polovině prosince 2015 ve Švýcarsku, nepřinesly žádné průlomové řešení, které by vedlo k ukončení konfliktu; vzhledem k tomu, že kvůli pokračujícímu násilí bylo dočasně odloženo obnovení mírových rozhovorů pod vedením OSN a pod záštitou zvláštního vyslance OSN pro Jemen Ismaíla Uld Šajcha Ahmada, jež bylo naplánováno na 14. ledna 2016;

Čtvrtek, 25. února 2016

- L. vzhledem k tomu, že situace v Jemenu představuje velké riziko pro stabilitu v tomto regionu, zejména v oblasti Afrického rohu, Rudého moře a v širší oblasti Blízkého východu; vzhledem k tomu, že se al-Káidě na Arabském poloostrově (AQAP) podařilo využít zhoršující se politické a bezpečnostní situace v Jemenu a rozšířit svou oblast vlivu a zvýšit počet a rozsah teroristických útoků; vzhledem k tomu, že takzvaný Islámský stát (ISIS) / Dá'iš zapustil v Jemenu kořeny a spáchal teroristické útoky na šíitské mešity, při kterých zahynuly stovky lidí;
- M. vzhledem k tomu, že stabilní a bezpečný Jemen s řádně fungující vládou má zásadní význam pro mezinárodní úsilí v boji proti extremismu a násilí nejen v tomto regionu a také pro mír a stabilitu v samotném Jemenu;
- N. vzhledem k tomu, že po vypuknutí války pokračují některé členské státy EU ve schvalování dodávek zbraní a souvisejícího zboží do Saúdské Arábie; vzhledem k tomu, že tyto dodávky porušují společný postoj 2008/944/SZBP ke kontrole vývozu zbraní, který výslovně členskými státy zakazuje povolovat zbrojní licence, pokud existuje vážné riziko, že vojenská technika nebo vybavení určené k vývozu mohou být použity k vážnému porušení mezinárodního humanitárního práva a k oslabení míru, bezpečnosti a stability v daném regionu;
1. je hluboce znepokojen dramatickým zhoršováním humanitární situace v Jemenu, která se vyznačuje všeobecným nedostatkem potravin a závažnou podvýživou, plošnými útoky na civilní obyvatelstvo a zdravotnické a humanitární pracovníky a ničení civilní a zdravotnické infrastruktury v důsledku předchozích domácích konfliktů, zintenzivnění leteckých útoků vedených koalicí Saúdské Arábie, pozemních bojů a ostřelování, jež pokračují navzdory opakovaným výzvám k opětovnému ukončení násilností; hluboce lituje ztrát na životech v tomto konfliktu a utrpení osob zasažených boji a vyjadřuje upřímnou soustrast rodinám obětí; znovu potvrzuje, že je odhodlán Jemen a jeho lid nadále podporovat;
 2. je velmi znepokojen leteckými útoky koalice vedené Saúdskou Arábií a její námořní blokadou Jemenu, které způsobily smrt tisíců osob, prohloubily destabilizaci Jemenu, ničí fyzickou infrastrukturu v této zemi, vytvořily živnou půdu pro expanzi teroristických a extremistických organizací, jako je Islámský stát / Dá'iš a AQAP a vyostřily již tak kritickou humanitární situaci; důrazně odsuzuje rovněž destabilizující a násilné činy Hútiů podporovaných Íránem, mimo jiné obléhání města Taiz, které má na jeho obyvatele dramatické humanitární dopady;
 3. zdůrazňuje, že je třeba pod vedením OSN zahájit koordinovanou humanitární akci, a naléhavě vyzývá všechny země, aby přispěly k řešení humanitárních potřeb; naléhavě vyzývá všechny strany, aby v souladu se zásadou nestrannosti, neutrality a nezávislosti umožnily OSN a mezinárodním humanitárním organizacím vstup a dodávky nezbytně nutných potravin, léků, paliv a další potřebné pomoci, aby byly uspokojeny naléhavé potřeby civilistů zasažených krizí; vyzývá k okamžitému přerušování bojů z humanitárních důvodů, aby bylo možné obyvatelům Jemenu poskytnout životně důležitou pomoc; připomíná proto, že je naprosto zásadní, aby byla dále usnadněna obchodní doprava do Jemenu;
 4. vyzývá všechny strany, aby dodržovaly mezinárodní humanitární právo a mezinárodní ujednání v oblasti lidských práv a zajistily tak ochranu civilistů a aby se již přímo nezaměřovaly na civilní infrastrukturu, zejména na zdravotnická zařízení a systémy pro zásobování vodou; žádá o nezávislé vyšetření všech obvinění ze zneužívání, mučení, cíleného zabíjení civilistů a jiných případů porušování mezinárodních právních předpisů v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva;
 5. připomíná všem stranám, že nemocnice a zdravotnický personál jsou pod výslovnou ochranou mezinárodního humanitárního práva a že úmyslné útoky na civilisty a civilní infrastrukturu jsou válečným zločinem; žádá nestranné a nezávislé vyšetření všech obvinění z porušování mezinárodních ujednání v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, včetně posledních útoků na humanitární infrastrukturu a pracovníky; vyzývá všechny strany, aby respektovaly lidská práva a svobody všech občanů Jemenu, a zdůrazňuje, že je důležité zvýšit bezpečnost všech osob, které působí v mírových a humanitárních misích v této zemi, včetně humanitárních pracovníků, lékařů a novinářů;

Čtvrtek, 25. února 2016

6. vyzývá EU, aby účinně prosazovala dodržování mezinárodního humanitárního práva, jak je stanoveno v příslušných obecných zásadách EU; zejména zdůrazňuje, že EU musí v rámci svých politických rozhovorů se Saúdskou Arábií poukazovat na nutnost dodržování mezinárodního humanitárního práva a v případě, že tyto rozhovory nepřinesou žádné výsledky, zvážit jiná opatření v souladu s obecnými zásadami EU na podporu dodržování mezinárodního humanitárního práva;
 7. vyzývá místopředsedkyni, vysokou představitelku, aby iniciovala uvalení zbrojního embarga EU na Saudskou Arábii na základě závažných tvrzení o porušování mezinárodního humanitárního práva Saudskou Arábií v Jemenu a na základě skutečnosti, že pokud by byl i nadále povolen prodej zbraní do Saudské Arábie, došlo by k porušení ustanovení společného postoje Rady 2008/944/SZBP ze dne 8. prosince 2008;
 8. domnívá se, že Saúdská Arábie a Írán mají zásadní význam pro řešení krize, a naléhavě obě strany vyzývá, aby pragmaticky a v dobré víře usilovaly o ukončení bojů v Jemenu;
 9. zdůrazňuje, že obnovit mír a zachovat jednotu, svrchovanost, nezávislost a územní celistvost Jemenu lze pouze na základě širokého politického konsensu a prostřednictvím inkluzivních jednání; vyzývá všechny strany, aby se co nejdříve, bez předběžných podmínek a v dobré víře zapojily do nového kola rozhovorů a také aby své neshody řešily prostřednictvím dialogu a konzultací, odmítly násilí jako prostředek k dosažení politických cílů a zdržely se provokací a jednostranných akcí, které by znemožňovaly dosáhnout politického řešení; podporuje úsilí zvláštního vyslance OSN Ismaíla Uld Šajcha Ahmada o uspořádání mírových rozhovorů pod záštitou OSN v souladu s iniciativou Rady pro spolupráci v Zálivu, výsledky konference o národním dialogu a příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN, zejména rezolucemi 2140 (2014) a 2216 (2015);
 10. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi OSN, generálnímu tajemníkovi Rady pro spolupráci v Zálivu, generálnímu tajemníkovi Ligy arabských států a vládě Jemenu.
-